

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ IN MEMORIAM

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2026, 43(2):153–154
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2026, 43(2):153–154

Ο σπουδαίος Δάσκαλος Φώτης Παυλάτος*

Γνώρισα εκ του σύνεγγυς τον Φώτη Παυλάτο από το 1974, οπότε ανέλαβα υπηρεσία στο «Λαϊκό» Νοσοκομείο με την ιδιότητα του γενικού παθολόγου, αλλά και ενδοκρινολόγου με ειδικότερες σπουδές στον σακχαρώδη διαβήτη. Ήταν και είναι για μένα ιδιαίτερη τιμή αυτή η γνωριμία και εν μέρει συνεργασία με τον Φώτη Παυλάτο, δεδομένου ότι και αυτός ήταν παθολόγος και ενδοκρινολόγος.

Ο Φώτης Παυλάτος γεννήθηκε στην Κεφαλονιά το 1924 και απεβίωσε μόλις προ ημερών. Διακρίθηκε ιδιαίτερα ως επιστήμονας όταν, πολύ νεότερος, το 1961, στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας επιβίβησε μια –σημαντική

για την καθημερινή ιατρική πρακτική– απλή διαγνωστική δοκιμασία μιας πάθησης των επινεφριδίων (σύνδρομο Cushing). Γι' αυτό, αλλά και για το σύνολο της ερευνητικής του δραστηριότητας, βραβεύτηκε από την Ευρωπαϊκή Ενδοκρινολογική Εταιρεία (Special Recognition Award), καθώς και από την Ακαδημία Αθηνών.

Ο Φώτης Παυλάτος υπηρέτησε το Πανεπιστήμιο επί δεκαετίες με αφοσίωση και ζήλο. Οι φοιτητές τον λάτρευαν. Η διδακτική του απόδοση ήταν, ας επιτραπεί να πω, «ακαταμάχητη». Η συμμετοχή του σε άρθρα βιβλίων, περιοδικών και άλλων εκδόσεων ήταν ιδιαίτερα αξιοσημείωτη από πλευράς σαφήνειας και πληρότητας. Ήταν από τα ιδρυτικά μέλη της Ενδοκρινολογικής και της Διαβητολογικής Εταιρείας, στις οποίες προσέφερε μεγάλες υπηρεσίες.

Μεγάλη ήταν επίσης η προσφορά του στους ασθενείς. Υπήρξε άριστος κλινικός ιατρός και διαγνώστης, ιδίως στα ενδοκρινολογικά νοσήματα. Τον διέκρινε μεγάλος σεβασμός για τον άρρωστο, γεγονός που αποτελεί ένα πολύ σημαντικό δίδαγμα για τους νεότερους. Αξιοσημείωτη ήταν και η συμβολή του στην έκδοση του Εθνικού Συνταγολογίου, ενός πολύτιμου βοηθήματος για κάθε ιατρό.

Παράλειψη θα ήταν εκ μέρους μου αν δεν μνημόνευα, στο βραχύ αυτό σημείωμα, το ότι ο Φώτης Παυλάτος ήταν και ένας χαρισματικός ποιητής. Σταχυολογώ ελάχιστους μόνο τίτλους των πολυπληθών ποιημάτων του: «Τον Άνθρωπο μην τον ξεχνάς ποτέ σου», «Επιστροφή στον Ιπποκράτη», “My Name is Insulin” (Ονομάζομαι ινσουλίνη), “To whom am I Talking” (Σε ποιον μιλάω; Αχ Θεέ μου, μιλούσα σε μια έρημο), «Η Πηγή της Γνώσης» κ.ά. Κάθε φορά που μου έστελνε στη γιορτή μου ποιήματα και επίκαιρα γραπτά του αισθανόμουν και αισθάνομαι ακόμη συγκίνηση.

Θα ήθελα τώρα να αναφερθώ επιγραμματικά σε ορισμένα μόνο γεγονότα σχετιζόμενα με το πρόσωπό μου, τα οποία, εκτός των άλλων, είναι ενδεικτικά του απaráμιλλου ήθους και της ανωτερότητάς του. Όπως προανέφερα, οι ειδικότητες και οι εξειδικεύσεις εμού και του Φώτη Παυλάτου ήταν επικαλυπτόμενες. Παρ' όλα αυτά, ο Φώτης Παυλάτος, σαφώς παλαιότερος αλλά και επιστημονικά αρχαιότερός μου, όταν αρχικά εγκαταστάθηκα στο «Λαϊκό» με είδε με αγάπη και προσπάθησε να με βοηθήσει

* Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ», 2.11.2025 (με άδεια)

σε όλες τις ενέργειές μου. Δεν με έβλεπε ως αντίπαλο, αλλά ως συνεργό. Υπήρχε μεταξύ μας αλληλοεκτίμηση και αλληλοσεβασμός. Και κάτι άλλο, όταν απεβίωσε ο πατέρας μου, πιστεύω αξιόλογος ιατρός, ο Φώτης Παυλάτος έκανε έρανο μεταξύ των ιατρών του Νοσοκομείου στη μνήμη του πατέρα μου για κοινωνική σκοπό, παρ' ότου τον ήξερε μόνο εξ ακοής.

Επιπρόσθετα, σημειώνω ότι ο Φώτης Παυλάτος ήταν ένα ελεύθερο πνεύμα χωρίς να επηρεάζεται από παντός είδους εξωτερικές επιδράσεις ή και πιέσεις, όταν θεωρούσε ότι πράττει το σωστό και μάλιστα αδιαφορώντας για τυχόν επιπτώσεις σε βάρος του.

Εν κατακλείδι, ο Παυλάτος ήταν ένας εξαιρετικός επιστήμονας, υψηλού διεθνούς κύρους, ανθρωπιστής, ανιδιοτελής, ιατροφιλόσοφος, σπουδαίος δάσκαλος με ουσιώδη προσφορά στην κοινωνία.

Νικόλαος Λ. Κατσιλάμπρος

Ομότιμος καθηγητής Παθολογίας ΕΚΠΑ

MD, PhD, FACP, SCOPE Founding Fellow,

European Federation Internal Medicine Hon Fellow,

Diabetes Nutrition Study Group

of the European Association

for the Study of Diabetes Hon Fellow

e-mail: nicholaskatsilambros@gmail.com

.....